

זריקת דמים, וזה הנזיר הטהור לאחר זריקת דמים.⁽¹⁾

שנינו במשנה: שתגלחת הנגע דוחה תגלחת הנזיר וכו'; ושנינו בברייתא: ומגלח ארבע תגלחיות:

בעי רמי בר חמא:

הני ארבע תגלחיות דקאמר בברייתא, דהיינו: תגלחת ראשונה משום ספק מצורע ספק נזיר טמא ספק נזיר טהור; ותגלחת שניה משום ספק מצורע ספק נזיר טהור; ותגלחת שלישית משום ספק נזיר טמא; ותגלחת רביעית משום ספק נזיר טהור:

האם כל התגלחיות — ואף התגלחת השלישית שאינה אלא משום ספק נזיר טמא

— (2) משום מצוה הן, כלומר: מצוה היא לעשות את מעשה התגלחת עצמו —

או שהתגלחת השלישית שהיא אינה אלא משום ספק נזיר טמא, אינה אלא משום אעבורי שיער טומאה [כדי להעביר את שער הטומאה]?[

ומבאר הגמרא: למאי נפקא מינה אם תגלחת טומאה משום מצוה היא או כדי להעביר שער טומאה?

לעבורי בנשא [לגלח תגלחת טומאה בסם]; כי:

אי אמרת משום מצוה, אם כן לעבורי בנשא — לא, אלא בתער.⁽³⁾

תעלה לו "לימי ספרו ולטומאתו".

1. נתבאר על פי המפרש.

2. א. הוא הדין שמסתפקת הגמרא בכל תגלחת נזיר טמא.

ב. כתבו התוספות בד"ה הני, שלשון הגמרא אינו בדוקא, כי אף התגלחת השלישית שהיא משום ספק נזיר טמא, הרי יש להסתפק בה משום תגלחת נזיר טהור [אם היה מצורע ולא נזיר טמא], ותגלחת נזיר טהור הרי אינה אלא בתער; אלא עיקר הספק הוא על כל תגלחת טומאה אם בתער היא או אפילו בסם; ולפי זה לשון הגמרא צריך עיון טובא.

ואולם מדבריהם בד"ה תא שמע מבואר לא כן, אלא שאם תמצוי לומר: תגלחת טומאה כשירה אפילו בסם, היה יכול לגלח תגלחת שלישית בסם! ? שהרי ממה נפשך:

אם היה מצורע וגם טמא מת, הרי תגלחת זו תגלחת טומאה היא וכשירה בסם.

ואם לא היה טמא מת אלא נזיר טהור הוא, הרי אינו צריך לגלח כלל, כי מאחר שבלאו הכי יגלח תגלחת רביעית מספק שמא טמא מת היה, אם כן למה לו לגלח עכשיו; ונמצא שתגלחתו השלישית אינה אלא משום ספק טמא מת, ואם כן יכול לגלחה בסם; ועל דרך דבריהם שם נתבאר בפנים, [וראה ב"ק"רן אורה" שתמה על דבריהם כאן].

3. א. כתבו התוספות שיכולה היתה הגמרא להסתפק גם בגילוח במספרים כעין תער; וכעין דברי הגמרא כאן מצאנו לעיל מ"א "שלשה [נזיר טהור, מצורע ולויים] מגלחין ותגלחתן מצוה, פשיטא, מהו דתימא משום עבורי שער הוא, ואפילו סך נשא, קא משמע לך", וביארו התוספות: "מהו דתימא משום עבורי שער הוא, פירוש: ותער לא מעכב בהן, ואפילו סך נשא, קא משמע לך דלא, דתגלחתן מצוה".

ב. בחידושי מרן רי"ז הלוי [הלכות נזירות עמוד 52] ביאר בדעת הרמב"ם שלא כדברי